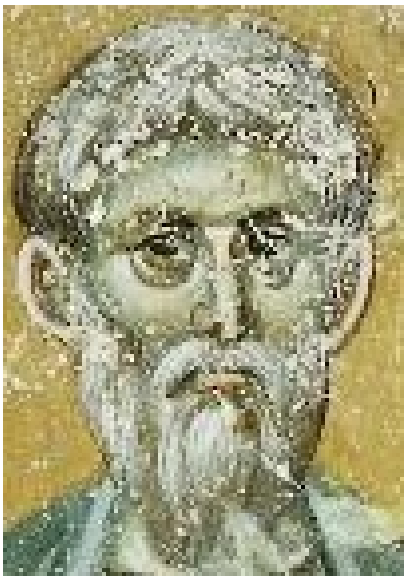
03.06.2012 г. / 20:19:09

Вяра

31.12 по еретическия, †18 декември по църковния календар - Св. мъченик Севастиан и дружината му. Св. Модест, архиепископ Иерусалимски. Св. Флор, епископ Амийски. Св. преподобни Михаил Синкел

Житие и страдание на свети мъченик Севастиан и дружината му

(†ок. 287 г.)

Свети Севастиан бил роден в град Нарбон, но възпитан и обучен в книжна мъдрост в Медиолан. Нечестивите царе Диоклетиан и Максимиан го обикнали толкова, че му поверили да командва дворцовата стража и му заповядали винаги да бъде около тях, защото бил мъж храбър и умен, изпълнен с премъдрост, правдив в думите, справедлив в съда, внимателен в съветите, верен и мъжествен в службата и всички поверени му дела, и изпъквал сред другите със своята добродетел и честност. Воините го почитали като баща, а всички придворни го обичали и уважавали, защото се отличавал с истинско благочестие. И както подобава, облагодетелстваният с дарове от Бога бил почитан и уважаван от хората. През цялото време той прилежно работел на Христа, молел се и изпълнявал светите Му заповеди. Но всичко това вършел тайно, за да не узнаят нечестивите царе за вярата му. Под знаците на земната власт той криел в себе си воина Христов не защото се страхувал от

мъките или пък обичал почестите и богатството и се опасявал да се лиши от него, но само за да помага на християните, които в това време били гонени и мъчени жестоко. Онези от тях, за които не могъл да изпроси освобождение от оковите или мъченията или да облекчи страданията им, той укрепявал, съветвал и убеждавал мъжествено да положат живота си за Господа, с Чиято кръв са изкупени, и да пролеят кръвта си в очакване на вечна награда за временните мъчения. Така се стараел да придобие за Бога душите, които дяволът искал да вземе от Него, за да ги погуби. Той постъпвал според словото на Писанието, укрепявайки отслабналите ръце и уякчавайки "треперещите колена", а малодушните, съмняващите се и страхуващите се от мъките утвърждавал в мъжеството и повдигал за подвиг. Като виждал много светии, подвизаващи се с добрия подвиг, претърпяващи страдания, но съхранили сред жестоките мъчения Христовата вяра и получили след отхождането си оттук венците на вечния живот, Севастиан и сам се разгорял от желание да пострада заради Христа и очаквал кога Господ ще му посочи подходящото време. И ето, накрая настанал часът, в който повече не можел да крие горящия в него огън на Божествената любов и ревност и обявил на всички вярата си, защото светлината повече не могла да се скрива в мрака.

По това време двама честни и благородни мъже - братята Маркелин и Марк, били хванати заради изповядването на Христовото име и от дълго време били в тъмница. Блаженият Севастиан често ги посещавал и утешавал, беседвал с тях за светата вяра, убеждавал ги да се откажат от бързопреходните земни блага и да не се страхуват от мъченията. Те послушали добрия му съвет, мъжествено понесли раните, показали непоколебимост във вярата и били осъдени на посичане. Но когато преклонили глави, готови да умрат, пристигнала заповед да ги отпратят вкъщи при родителите, жените и

децата им. Престарелите им родители Транквилин и Маркия били още живи. Те и всички домашни, които били езичници, молели римския управител Агрестий Хроматий да дарува на Маркелин и Марк още тридесет дни живот, през които да се опитат да ги убедят и да ги склонят към поклонение на езическите богове. Молбата им била изпълнена и домашните наобиколили Маркелин и Марк и с ридание започнали да ги молят да пощадят себе си и тях, да се откажат от намерението си и да изпълнят онова, което е угодно на царете. Бащата показвал своите побелели коси, говорел за старостта и болестите си, молел ги да не променят вярата си и да го погребат според обичаите. Той вече очаквал смъртта, не можел да ходи сам и винаги го носели и подкрепяли други. Майката удряла гърдите, с които ги откърмила, и искала да ѝ окажат дължимото уважение и синовно подчинение, заклевала ги да пощадят живота си заради нея и да не се предават на доброволна смърт. Малките им деца протягали ръце към тях, прегръщали нозете им и със сълзи молели да не ги оставят сираци. А другите им деца, още в пелени, които не можели да говорят, само с вида си напомняли за горчивото сиротство и събуждали в родителите жалост. Жените оплаквали вдовството си, проливали горчиви сълзи, умолявали съпрузите си да не ги погубват, когато избират смъртта, а за тях приготвят беди и участ на вдовици. Роднините ги убеждавали да не донасят толкова безчестие на дома и рода си и да не допускат унижения в очите на съседите, като се предават на позорна смърт. И всички плачели и ридаели. Какво оставало за непобедимите в светото си дръзновение мъже? Нито едно мъчение не могло да ги разколебае така, както тези изкушения. Побеждавала ги естествената любов към престарелите родители, към жените, децата и роднините им, съкрушавала ги жалостта и те започнали да се съмняват и да се колебаят като тръстика на вятъра, а сърцата им се топели като восък от огъня. Те плачели заедно с близките си и вече

почти били готови да отстъпят пред молбите им и да се отрекат от светата вяра.

Тогава свети Севастиан, който присъствал там, видял, че са готови да се отрекат и да погубят душите си и ги съжалил. Осъзнавайки, че е настанало време и за неговото изповедание, за да помогне на другите и да поеме своя подвиг на страданието, той се изправил, заповядал на всички да замълчат и казал:

- О, доблестни воини Христови и опитни бойци на Божието войнство! Чрез великодушието си вече се приближихте мъжествено към тържеството, а сега искате заради нечестивите прелъстявания на своите близки да отхвърлите вечния венец. Не правете това, но научете днес на мъжество Христовите воини чрез подвига си, научете ги да се въоръжават повече с вяра, отколкото с оръжие, не захвърляйте знамето на вашите победи заради женски сълзи и нямайте милост към потъпканата от вас глава на врага, за да не започне той отново борба против вас, ако получи нова сила. Защото, ако предишното въставане бе яростно, отново раздразнен, той ще придобие още по-голяма сила. Издигнете над земните пристрастия славната хоругва на вашия подвиг и не я оставяйте заради безсмислени детски сълзи. Вашите близки, които плачат сега, биха се възрадвали, ако знаеха това, което знаете вие. Те мислят, че живот има само на земята и когато той свърши и тялото умре, няма да остане нищо от живата душа. Ако знаеха, че има друг живот - безсмъртен и безболезнен, в който царува непрестанна радост, непременно биха пожелали да влязат в него заедно с вас, презирайки временния, стремейки се да придобият вечния живот. Този живот преминава бързо и е така непостоянен и неверен, че дори хората, привързани към него, губят вярата си в него. От самото начало на света той е погубвал надяващите се на него, измамил е всички, които са го желаели, надсмял се

е над всички, гордеещи се с него, никого не е оставил твърд в надеждата и непосрамен в упованието, и се е оказал много лъжлив. О, ако тази измама бе само в мечтите, а действително не въвеждаше в горчиво заблуждение! Но още по-лошото е това, че временният живот води привържениците си към някакво беззаконие: чревоугодниците услажда с преяждане и пиянство, сластолюбивите въвлича в прелюбодейство и всякакви скверноти, крадеца учи да краде, раздразнителния - да се гневи, лъжеца - да лъже. Той разделя мъжа от жената, сее вражда между приятели, кавга между кротки, неправда между справедливи, съблазън сред монасите. Той отнема правосъдието от съдиите, целомъдрието от чистите, изкуството от художниците и добрите нрави от всички. Нека си спомним и най-страшните деяния, към които тласка привържениците си, когато брат убива брата или син - баща си, или приятел умъртвява приятеля си - кой учи на това? Не е ли истина, че заради този толкова обичан живот хората се ненавиждат един друг, като се стараят всеки да устрои за себе си по-добро съществуване? Защо разбойникът убива пътника, богатият притеснява бедния, гордият обижда смирения и виновният преследва невинния? Наистина цялото това зло вършат онези, които работят за този живот, желаят дълго да пребивават в любов към него и да му се наслаждават. А той научава на зло своите служители, предава ги на дъщеря си - вечната смърт, в която били хвърлени и първите хора, защото, макар и да са били създадени за вечен живот, те се прелъстили от временния и работели на чревоугодието, сластолюбието и похотта на очите, а оттук паднали в ада, без да вземат нищо със себе си от земните блага. И този земен живот, възлюбени приятели, така ви прелъстява, че искате с неправедните си съвети да върнете към него близките си, които отиват във вечния! Той учи вас, почтени родители, с безумните си ридания да отклоните синовете си от небесното войнство, от нетленната слава и милост на Вечния Цар. Той убеждава вас,

целомъдрени жени на светиите, с ласките си да развратите умовете на мъчениците, да ги отклоните от доброто намерение и да ги убедите да приемат вечната смърт вместо живота, робството - вместо свободата. Ако последват съветите ви, за кратко ще живеят заедно с вас, а после ще трябва да ви оставят, и то така, че няма да можете да се видите другаде, освен във вечното мъчение, където пламъкът изгаря душите на неверните, адските змии изяждат богохулните уста и аспиди терзаят гърдите на идолопоклонниците, където се носят горчив плач, тежки въздишки и непрестанно ридание в мъките. Позволете им да избягнат тези мъчения и сами се постарайте да се избавите от тях, не им пречете да тръгнат отново към приготвените за тях небесни венци. Не се бойте - те няма да се разделят с вас, а напротив, ще ви приготвят светли обители на небесата, където вие заедно с децата си ще се наслаждавате на вечните блага. Тук се любувате на красивите здания, а там ще се радвате на красотата на горните обители, в които трапезите блестят от чисто злато, чертозите са от скъпоценни камъни, украсени с бисер и сияещи в слава, в градините вечно цъфтят неувяхващи цветя, плодородните поля се оросяват от чисти потоци, въздухът винаги е свеж и ветрец довява на сетивата неописуеми благовония, а денят не залязва и радостта не преминава. Там няма въздишки, нито плач, нито скърби, нито пък някакво несъвършенство, няма нищо греховно, не се усеща зловоние, не се чува печален, плачевен и страшен глас, но навред се вижда прекрасното, усеща се ароматното и се чува радост, там непрестанно пеят ангелските и архангелските ликове, сладкогласно славещи Безсмъртния Цар. Как може да се презре такъв живот, а да се търси временния? Заради богатствата ли? Но те скоро изчезват. Онези, които искат вечно да ги имат при себе си, нека чуят какво им възвестяват те: “Вие ни обичате така - казват богатствата, - като че никога няма да се разделите с нас. Когато умирате, ние няма да

можем да ви последваме, но докато сте живи, можем да ви съпътстваме, ако само ни заповядате или ни поставите пред себе си.” Нека ви бъдат за пример заемодавецът и трудолюбивият земеделец: първият дава злато на заем, за да получи от хората двойно повече, вторият сее зърно, за да събере стократно. Длъжникът връща на лихваря двойно злато, а земята дава на сеяча стократно повече зърно. Няма ли Бог да увеличи много повече вашите богатства, ако Му ги поверите? Там пращайте и съкровищата на живота и сами се стремете натам. Каква полза от този временен живот? Дори някой да живее сто години, когато дойде последният ден, няма ли да му се струва, че всички изминали години и всички житейски удоволствия като че никога не са съществували? Няма ли да му остане от тях само някакъв спомен като следите на странник, останал с нас само за ден? О, наистина само безумец, който не е познал истинските блага, може да не обича бъдещия прекрасен живот! Само неразумен може да се страхува да изгуби бързопреходния, за да получи вечния, в който наслажденията, богатствата и радостта ще започнат не за да завършат, а да пребивават вечно. Който не иска да бъде служител на вечния живот, погубва напразно и временния, получава вечна смърт и пребивава свързан в ада, където е неугасващ огън, постоянна скръб, вечни мъки, където живеят злите духове с мишци като змийски глави, очите им изпускат огнени стрели, зъбите им са като слонски бивни; те хапят като жило на скорпион, гласовете им са подобни на лъвски рев, видът им предизвиква страх, докарва тежка болест и горчива смърт. Не е ли страшна смъртта в такива ужаси и мъки? Но още по-страшно е, че там живеят, за да умират непрестанно, не изтляват, за да се мъчат без край, остават цели, за да бъдат вечно изяждани от змиите, а изядените членове се обновяват, за да станат храна на отровни аспиди и незаспиващи червеи. О, приятели, родители и жени на светиите! Не лишавайте тази свята двоица от безкрайния живот и не ги хвърляйте в

страшната вечна смърт, не ги тласкайте от радост към ридания, не ги съветвайте да отидат от светлината в мрака, не ги зовете от сладък покой към горчивата мъка. О, свети Маркелин и Марк! Не се оставяйте да ви прелъсти хитрият враг, който ви изкушава чрез домашните ви, не се хвърляйте в безкрайна мъка, не се предавайте в ръцете на бесовете, не се прелъстявайте от любов към временния живот, красотата на видимия свят и суетните житейски удоволствия, не позволявайте да ви победят молбите на родителите, риданията на жените, сълзите на децата, ласките на близки и приятели. Спомнете си думите на Господа: “врагове на човека са неговите домашни” Онези, които ни разделят с Бога, не са наши приятели, а врагове, и любовта им към нас не е истинска, защото ни лишават от голямо благо, отнемат ни Божията любов и Небесното Царство, приготвени за онези, които обичат Бога. Не допускайте да грабнат от ръцете ви наградата, заради която толкова се потрудихте, защото вече наистина държите в ръцете си приготвеното за вас благо и стоите пред дверите на небесния чертог. За вас вече са сплетени венци и Подвигоположникът Христос чака, за да ви увенчае и прослави пред ангелите. Наближи краят на пътя ви: не се обръщайте назад, като Лотовата жена, за да не станете бездушен стълб, защото така ще погубите душите си. Не се съблазнявайте с любовта към родители, жени и деца, за да не станете недостойни за Христа, Който е казал: “който обича баща или майка повече от Мене, не е достоен за Мене”. Не бъдете така неразумни, че наченали с дух, да завършите с плът. О, нека моят Бог Христос да ми даде да пролея кръвта си заради Него пред вас, за да видите моето страдание и смъртта ми да ви бъде за пример как да полагаме душите си заради нашия Бог.

Докато свети Севастиан поучвал с такива наставления, внезапно го озарила Божествена светлина, лицето му

просияло като лице на ангел и невярващите се изплашили от вида му. Някои видели седем ангели да обличат блажения в светли одежди и Прекрасен Юноша, Който го благословил с думите:

- Ти винаги ще бъдеш с Мене.

Всичко това ставало в дома на протоскриниария Никострат, при когото Маркелин и Марк били държани под стража. Жената на Никострат на име Зоя, която вече шест години била няма поради тежка болест, но имала невредими разум и слух, чула и разбрала всичко казано от Севастиан и като видяла сиянието около лицето му, паднала в нозете му и със знаци започнала да го умолява да развърже езика ѝ. Блаженият Севастиан казал:

- Ако аз съм истински раб Христов и всичко, което чу от мен и на което повярва тази жена, е истина, нека Господ заповяда устата и езикът ѝ да се развържат, както някога на пророк Захария, бащата на свети Иоан Предтеча.

Той осенил с кръстно знамение устата на жената и тя веднага проговорила високо:

- Блажен си ти и благословено е словото ти, блажени са и вярващите чрез теб в Христа, Сина на живия Бог, защото видях ангела, слязъл от небето, който държеше пред тебе отворена книга и по нея ти четеше всичко това. Благословени са вярващите на всичко, казано от тебе, и проклети да бъдат онези, които се съмняват дори в една твоя дума. Както изгряващата зора прогонва тъмнината и дава светлина на очите, така светлината на твоите думи прогони мрака на моето невежество и заслепление, осени ме със светлината на истинската вяра и след шестгодишна немота отвори устата ми, за да възхвалявам Бога.

Като видели това чудо, всички присъстващи повярвали в Христа. Никострат, мъжът на Зоя, също паднал в нозете на светеца и молел за прошка, че по заповед на царя държал в окови Маркелин и Марк. Той свалил веригите от ръцете им, прегръщал колената им и ги умолявал да си вървят:

- О, ако можеше да имам щастието заради вашето освобождение да понеса окови! Ако пролея кръвта си за вас, бих умил греховете си, бих избегнал вечната смърт и бих получил живота, който ни възвести Бог с устата на Севастиан!

Но на молбата му да получат свобода светиите отговорили:

- Не искаме да ти оставим чашите на нашето страдание. Нашият Господ Иисус Христос е щедър и милостив, защото дарува на всички, които идват и Го молят, Своята небесна милост. Той е силен и тебе да сподоби със същата участ, ако искрено я желаеш. Щом дори още невярващи се сподобихте със светлината на познанието на истината, толкова повече сега, когато повярвахте, ще получите исканото, защото Божията благодат е винаги готова да дава на хората просената помощ, особено на онези, които вярват в Него без съмнение. Вашата вяра започна от днешното поучение и за един час се научихте на това, на което едва ли някой би ви научил за цяла година. И както виждаме, нищо не ви спира заради вярата си в нашия Господ да бъдете готови на смърт за Него - нито родителите, нито децата, нито богатството. Внезапно презряхте всичко, което винаги сте обичали, и търсите онова, което никога не сте познавали. Тръгнахте по неведом път и веднага дойдохте при Христа и желанията ви вече са устремени към небето, защото не търсите никакво утешение на земята. О, каква голяма похвала заслужава това дело! О, колко достоен за подражание е този пример за добродетел! Още несъединени с Христа чрез водата на кръщението, още не видели началото на битката, вие вече хващате оръжието

заради Истинския Цар и освобождавайки от окови воините Му, сами ставате окованици и не се боите да идете на смърт заради осъдените.

Всички се умилили и плакали, разкайвали се заради предишното си незнание и за това, че искали да отклонят от добрия подвиг Христовите воини. Марк казал:

- Научете се, възлюбени родители, и вие, жени и приятели! Научете се мъжествено да противостоите на врага, като вземете щита на вярата, с който ще можете да угасите "всички нажежени стрели на лукавия". Нека въстават и се въоръжават против вас слугите на дявола, нека измъчват телата ви с каквито искат мъки. Те могат да убият телата, но нямат сила да победят душата, воюваща за вярата. На убийството и мъките на тялото няма да обръщаме внимание, защото раните, получени в името на царя, донасят слава на воините. Дяволът се разпалва против нас с мъчителен за него самия гняв, защото и той се мъчи, виждайки нашето търпение. Той ни причинявал различни страдания и ни заплашва със смърт, за да ни уплаши и да ни отклони от добрия подвиг. А там, където мъките са безсилни, действа с лъст: обещава живот, за да отнеме живота, обещава богатство, за да ни доведе до нищета, дава слава, за да ни покрие със срам, обещава безгрижен живот, за да ни хвърли в беди и вечни скърби. Това са козните на нападенията му, това са коварните му намерения - да избави тялото от мъки, а душата да умъртви с грехове. Да тръгнем и ние против него, да презрем плътта, за да помогнем на душата. Защо да се боим от временната смърт, ако се надяваме да живеем вечно! Защо да жалим живота си, щом се надяваме да получим по-добър? Нека се страхуват от смъртта онези, които не се надяват да видят бъдещия живот. О, колко много служители на този живот са погубени от нещастен случай, поразени от мълния, потопени в морето, погълнати от пропасти или посечени с меч! И нещастните са изгубили този

живот със скръб, а с друг не са се сподобили! Нека ридаят за живота си, нека треперят пред смъртта. А ние защо да скърбим заради смъртта? Каква грижа имаме за тоя живот, когато очакваме вечния блажен живот, приготвен ни от Христа, пълен с блага, които око не е виждало, ухо не е чувало и на ум на човека на са идвали?

Докато свети Марк говорел така, всички се преизпълнили с желание за бъдещия живот и започнали да се гнусят от този, всички се разгорели от любов към Христа, намразили света и благодарели на Бога, че е просветил тъмнината им, отворил е очите на ума им и ги е избавил от гибел, посочвайки пътя на спасението. Така онези, които дошли да отклонят светите мъченици от Христа, сами били обърнати към Него и надяващите се да погубят други, сами били спасени. Никострат и жена му настоятелно молели светеца:

- Няма да ядем и пием, ако над нас не се извърши тайнството на християнската вяра.

- Промени службата си - отговорил Севастиан - и започни да служиш повече като пазител на съкровищата на Христа, отколкото на епарха. Послушай съвета ми, събери всички, които държиш оковани в тъмница, а аз ще призова Божий иерей, и ти заедно с всички повярвали ще се сподобиш от него със светите Тайнства. Ако дяволът се старае да откъсне от Христа светите Му раби, то как трябва да се грижим ние да откъснем от него онези, които иска да погуби, и да ги обърнем към нашия Създател!

Никострат възразил:

- Може ли светиня да бъде дарувана на злодеи и на осъдени на смърт престъпници?

Севастиан отговорил:

- Нашият Спасител е дошъл в света заради нас, грешниците, и е дарувал тайнството на кръщението, с което от хората се отнемат греховете и беззаконията и се подава Божествена благодат. В самото начало на обръщането си принеси този дар на Христа, погрижи се за спасението на другите и за награда ще получиш мъченически венец, сплетен от неувяхващите цветя на много добродетели.

Като чул това, Никострат отишъл при коментарисия Клавдий и му заповядал да прати в дома му всички осъдени и затворници. Това било направено, затворниците се събрали и свети Севастиан се обърнал към тях с поучително слово за спасение. Той видял, че те са готови за Христовата вяра и са способни да приемат Божествената благодат, затова заповядал да бъдат освободени от оковите, отишъл при свети Поликарп, който се криел от гоненията, и му разказал за всичко, което се случило. Свети Поликарп благодарил на Бога и отишъл със Севастиан в дома на Никострат, обърнал се към събранието на вярващите и казал:

- Блажени сте вие, които чувате словото на нашия Господ Иисус Христос, Който казва: “Дойдете при Мене всички отрудени и обременени, и Аз ще ви успокоя; вземете Моето иго върху си и се поучете от Мене, понеже съм кротък и смирен по сърце, и ще намерите покой за душите си; защото игото Ми е благо, и бремето Ми леко”. Вие, братя, които водата на кръщението ще умие, ще освети и направи възлюбени синове на Бога, трябва да се покаете, за да получите прошка за предишните си грехове. Сега показвате такова усърдие към Христа, нашия Бог, че дори сте готови да умрете за Него и сами желаете онова, от което преди искахте да отвърнете другите - вие вече сте получили прошка и победа над невидимия враг. Нашият Христос Господ е силен да изведе светлина от тъмнината и отхвърлените съсъди да направи избрани. Така от Савел е направил Павел, от отстъпника -

апостол, от гонителя - учител. Така и вас днес е призовал от езичеството в Своята Църква, от неверни ви е направил Свои верни раби и от врагове - Свои приятели. За обръщането ви плаче и ридае цялото пълчище бесове, синове на тъмнината, а всички ликове на небесните свети ангели, синовете на светлината, се радват и веселят за вашето просвещение. И така, нека всеки от вас напише името си и ми го даде. Приемането на кръщението нека се предшества от пост: постете до вечерта, а когато веществената светлина залезе, невещественатa ще ви озари в кръщението.

Всички се преизпълнили с радост и започнали да се готвят да приемат светото кръщение. През това време коментарисият Клавдий дошъл в дома на Никострат и го повикал при епарха:

- Когато научи, че си събрал в дома си всички затворници, епархът се разгневи и заповяда да те повикам - казал той. - Помисли какво ще му отговориш.

Никострат отишъл при епарха и на въпроса му за затворниците отговорил:

- По заповед на твоя светлост взех под стража в дома си двамина християни - Маркелин и Марк, и за да ги уплаша още повече, доведох други тежко оковани и здраво вързани затворници, та като ги гледат, да очакват същото и за себе си и така да се подчинят на твоите повели.

Началникът го похвалил и го отпратил с думите:

- Ще получиш голяма награда от родителите им, ако чрез тебе те склонят към единомислие с нас и бъдат пуснати живи и здрави.

Заедно с Клавдий Никострат се завърнал в дома си и започнал да му разказва за свети Севастиан, че той е приятел на царя, християнин, изкусен е в Божественото учение,

утвърждава във вярата християнските сърца, нарича този живот временен и скоротечен и възвестява друг живот след смъртта - по-добър и вечен. После му разказал как лицето на Севастиан било просветено от небесна светлина и как изцелил от шестгодишна немота жена му, така че тя проговорила ясно. Като чул това, Клавдий казал:

- Двамата ми невръстни сина са много болни: единият има водна болест, а другият - рани по цялото тяло. Ще го помоля да ги изцели, защото не се съмнявам, че щом е развързал устата на твоята жена, може да изцели и децата ми.

После побързал да иде вкъщи, взел двете си деца на ръце и отишъл в дома на Никострат. Там паднал в нозете на Божиите светии Севастиан и Поликарп и казал:

- Вярвам без всякакво съмнение и с цялото си сърце, че Христос, Когото почитате, е истински Бог. Доведох тук болните си деца, за да ги спасите от смърт.

Божествените мъже му казали:

- Всеки, който има някакъв недъг, ще получи изцеление веднага щом се потопи в светата купел.

Клавдий повторил, че вярва в Христа и иска да бъде християнин. Всички започнали да се готвят за светото кръщение, написали имената си и ги подали на презвитера. Пръв подал името си Транквилин, бащата на Маркелин и Марк, после шестима негови приятели: Аристон, Крискентиан, Евтихиан, Увран, Виталий и Иуст, после Никострат с брат си Касторий, коментарисият Клавдий и двамата му синове Симфориан и Феликс, Маркия, майката на Маркелин и Марк, Симфороса, жената на Клавдий, Зоя, жената на Никострат, и целият му дом - тридесет и трима души мъже и жени, и накрая всички, доведени от тъмницата, а те били шестнадесет души.

За светото кръщение се приготвили шестдесет и четири човека и свети Поликарп кръстил всички. Възприемник от купела бил свети Севастиан, а за жените - Беатриса и Лукина. Преди всички в купела били потопени децата на Клавдий и те веднага се изцелили от болестите си, така че по телата им не останала и следа от предишните язви. После довели Транквилин - той бил не само немощен от старост, но с болни ръце и крака и едва го носели на ръце. Той силно страдал дори когато преди кръщението от него свалили дрехите му. Свети Поликарп го попитал:

- Вярваш ли, без да се съмняваш, че Единородният Син Божий, нашият Господ Иисус Христос има власт да ти дарува здраве и да прости греховете ти?

Транквилин отвърнал:

- Вярвам, че Христос, Син Божий и Бог, може всичко, но от Неговата благост търся само прошка за греховете си, а за телесната болест не ме е грижа.

Всички присъстващи се просълзили от радост и молели Господа да покаже плодовете на вярата на мъченика. Когато започнало кръщението, Транквилин бил запитан: “Вярваш ли в Бога Отца, Сина и Светия Дух?”, а той отвърнал: “Вярвам.” И не успяла думата да се отрони от устните му, ръцете и нозете му се освободили от оковите на болестта, стъпалата и колената му заякнали, цялата немощ на старостта отстъпила от него, като орел се подновила неговата младост и той възкликнал:

- Ти Един си истински Бог, Когото не познава този окаян свят!

След него се кръстили всички останали. И шестнадесет дни, които останали от даденото на Маркелиан и Марк време, денем и нощем те прославяли Бога с църковни песни и псалми,

утвърждавали се във вярата и се готвели за мъченически подвиг за Христовото име.

Когато дошъл краят на тридесетдневния срок, епархът на Рим Агрестий Хроматий призовал Транквилин и го запитал дали синовете му са съгласни да отстъпят от християнството.

Той отговорил:

- Нямам думи, за да благодаря за благодеянията ти. Ако ти по своята кротост не отдалечи с толкова дни смъртната им присъда, аз щях да се лиша от синовете си, а те - от своя баща. Всички близки, любящи приятели, и мисля твоя светлост, ще се радват заедно с мене, защото на мъртвите е даден живот, на скръбните - веселие, а на печалните е възвестена радост.

Епархът помислил, че синовете на Транквилин искат да се поклонят на боговете и казал:

- Дойдете в последния ден и нека синовете ти принесат кадение пред боговете.

Транквилин отвърнал:

- О, светлейши! Ако беше разсъдил справедливо за това, което се случи с мене и синовете ми, щеше да разбереш колко велико и силно е името християнин.

Епархът възкликнал:

- Бяс ли имаш, Транквилине?

- Досега имах бяс в тялото и душата си - отвърнал той, - но щом повярвах в Христа, веднага получих телесно и душевно здраве.

- Какво виждам? - казал епархът. - Не съм отложил наказанието на синовете ти, за да ги отвърнеш от заблуждението им, а за да могат те да те склонят към него!

Транквилин отговорил:

- Моля твоя светлост да разсъди какво следва да се нарича заблуждение.

Епархът казал:

- Ти сам ми кажи какво е заблуждение.

- Първото заблуждение - отвърнал Транквилин - е в това, да се оставя пътят на живота и да се върви по пътя на смъртта.

- Кой е пътят на смъртта? - попитал властникът.

- Не мислиш ли - продължил Транквилин, - че път на смъртта е да смятаме за божества смъртни хора и да се покланяме на изображенията им от дърво и камък?

Епархът възразил:

- Нима не са богове онези, на които се покланяме?

- Наистина - казал мъченикът - не подобава да наричаме богове тези, за които дори във вашите книги е написано, че са родени от грях, имали са неправедни, зли и беззаконни родители, сами са живели неправедно, беззаконно и лъжливо и са умрели в грехове. Не е ли имало Бог на небесата дори преди времето, когато над критяните е царувал Кронос, който изяждал децата си? Или Крит е имал цар, а небесата не са имали Бог? Много се заблуждават онези, които си мислят, че Дий, синът на Кронос, който е бил човек, подвластен на злобата и плътската похот, владее гръмотевиците и хвърля мълнии. Кого ли само не е преследвал, щом не е пощадил и баща си, и с какви грехове не се е осквернявал, щом е взел за жена родната си сестра? По тържищата, на улиците, в къщите и навсякъде в книгите се разказва за това, че тя е сестра и жена на Дий. Не смяташ ли, че се заблуждаваш, когато почиташ богове, изпълнени с такива злодеяния, за които

римските закони осъждат човека на смъртно наказание? А ти почиташ такива и като оставяш Всесилния, царуващ на небесата Бог, казваш на камъка: “ти си мой бог!”, и на дървото: “помогни ми!”

Епархът казал:

- Откакто хората започнаха да хулят боговете и да не им се покланят, римското царство претърпява много беди.

- Това не е вярно - възразил Транквилин. - Прочети десетте книги на Ливий и ще научиш, че за един ден са загинали повече от четиридесет и две хиляди души от римската войска, принасяща жертва на бесовете. Нима за тебе е тайна, че франките превзеха Капитолия и се надсмяха над римската сила? Преди, когато хората още не познавали истинския Бог, град Рим претърпявал много беди, плен и различни убийства. Сега, когато вярващите почитат невидимия истински Бог, римското царство е безметежно и непосрамено, защото Бог го е оградил с мир заради избраниците Си. Впрочем вие не признавате милосърдния Бог и всички благодеяния, подавани от Създателя, приписвате на Неговото създание!

И така започнал разговор за Иисус Христос и Транквилин разказал защо Синът Божий е дошъл на земята, без да оставя небесата, и се облякъл в плът, за да спаси човешката душа от гибел. Всичко онова, което сам научил от светите Севастиан и Поликарп и още повече - от Господнята благодат, вразумяваща вярващия, той предал на епарха. Самият Господ му помагал да говори и му давал мъдрост, на която противникът му не могъл да възразява. Той разказал и за това, как дълго време го болели ръцете и нозете и как внезапно се изцелили с Христовата благодат, когато с цялото си сърце повярвал в Него. Епархът отдавна страдал от болки в нозете и заповядал на слугите си да отведат Транквилин под предлог, че ще го разпита на следващия ден. А през нощта тайно пратил за него

и като му предложил дарове, го молел да му посочи средството, с което се е изцелил. Транквилин казал:

- Знай, че нашият Бог силно се гневи против тези, които искат да купят или продадат Неговата благодат. Ако искаш да се изцелиш от недъга си, повярвай в Христа, Сина Божий, и ще оздравееш като мене, защото аз страдах дори тогава, когато ме носеха, жилите и ставите ми единадесет години бяха сковани от жестока болест, така че дори ми слагаха храна в устата. Когато повярвах в Христос, веднага получих изцеление и сега съм здрав с благодатта на истинския ми Спасител.

Епархът казал:

- Моля те, доведи ми посредника в твоето оздравяване и ако той ми даде изцеление, ще стана християнин.

Транквилин веднага довел свети Поликарп. Свети Севастиан също бил призован. Той научил епарха Агрестий Хроматий и сина му Тивуртий на светата вяра в Господа и съкрушил идолите в дома му, а те били повече от двеста - дървените изгорил, каменните разбил, а златните и сребърните разсякъл на части и раздал на бедните.

Когато идолите били съкрушени, на епарха се явил пресветъл юноша и казал:

- Нашият Господ Иисус Христос, в Когото ти повярва, ме прати да ти дарувам здраве.

И веднага Хроматий се почувствал здрав и бързо станал, за да падне в нозете на явилия се и да ги целуне, но той казал:

- Не се докосвай до мене, защото не си умит от идолския смрад чрез свето кръщение.

И станал невидим.

Тогава Хроматий и синът му Тивуртий паднали в нозете на светиите и високо възкликнали:

- Един е истинският наш Бог, Господ Иисус Христос, Единороден Син на Всесилния Бог, Когото вие проповядвате, добри учители!

Светиите посъветвали Хроматий да се откаже от сана си и като мним предлог да изтъкне болестта си, за да не изпълнява задълженията на съдия и да не изтезава, съди и мъчи християните, да не посещава нечестиви зрелища, а да се освободи от всичко и да получи духовна премъдрост. Той така и направил.

Когато Хроматий пристъпил към кръщението, на въпроса: “Вярваш ли в Единия Бог?”, той отвърнал: “Вярвам”, а на питането: “Отричаш ли се от идолите?, казал: “Отричам се.”

После иереят го попитал:

- Отричаш ли се от всичките си грехове?

Хроматий казал:

- За това трябваше да ме питате в началото: аз отново ще облека дрехите си и няма да приема свето кръщение, докато не се отрека от греховете си, докато не се помиря с онези, с които враждувах и не обикна онези, на които се гневях, а от гневящите се против мен не измоля прошка. На длъжниците си ще простя всички дългове, а ако съм взел от някого нещо със сила, ще му върна двойно. След смъртта на жена ми имах две наложници, ще ги омъжа и даря с брачни дарове, ще освободя робите и робините си, ще устроя по Божията воля всички мои служебни и домашни дела и тогава ще изрека с дръзновение: “Отричам се от всички мои грехове и приемам светото кръщение.”

На светиите били угодни тези думи на Хроматий и кръщението му било отложено до тогава, докато изпълни обещанието си.

След това Агрестий Хроматий и синът му Тивуртий се кръстили с целия си дом в името на Отца и Сина и Светия Дух, така че новопросветените от двата пола били повече от хиляда и четиристотин души.

Тогава имало силно гонение против християните: те не могли да си купят храна, нито да си налеят вода, защото навсякъде по площадите, на улиците, около кладенците и изворите по заповед на нечестивите били поставени идоли и край тях - бдителна стража, която следяла всеки, който купува храна или взема вода, първо да се поклони на идола. Нечестивите измислили това, за да познават по-лесно християните и да ги хващат за мъчения. Вярващите скърбели, защото без поклонение на идолите не можели да си набавят храна и вода, и решили, че е по-добре да търпят глад и жажда, отколкото да им се покланят. Тогава Хроматий заповядал на всички вярващи в Рим тайно да взимат храна и питие от дома му, защото бил много богат и в дома му се събирали всички вярващи, за да славословят Бога.

По това време епископ на Рим бил роднината на Диоклетиан блаженият Гаий, родом от Далмация. Той служел литургия в дома на Хроматий и причастявал с Божествени Тайни новообърнатите християни. Поради жестокото гонение Хроматий трябвало да напусне Рим и да замине в имението си в Кампания, защото се опасявал, че в столицата ще се открие вярата му в Христа, а там можел да живее спокойно и свободно да изповядва светата вяра. Той обявил на всички християни, които желаят да се укрият от гоненията, че могат да се заселят в неговите имения и обещал да им даде препитание. С Хроматий и другите християни трябвало да

замине или свети Севастиан, или свети Поликарп за утешение и укрепяване на вярващите. По този повод между двамата светии възникнал благочестив спор, защото всеки от тях искал да остане в Рим, за да се сподоби с мъченически венец. Тогава свети епископ Гаий казал:

- Ако и двамата, желаейки да умрете заради Христа, се предадете в ръцете на мъчителите, ще лишите Христовите хора от духовно утешение. Мисля, че ти, брате Поликарпе, който имаш свещен сан и си изпълнен с Божествена премъдрост, трябва да отидеш с Хроматий, за да утешаваш верните с учението, а съмняващите се да укрепяваш и да им подаваш Божествените тайнства.

Свети Поликарп се подчинил на повелята на епископа и напуснал Рим с Хроматий и другите християни. В неделния ден епископът отслужил света литургия и казал на вярващите:

- Нашият Господ Иисус Христос познава немощта на нашето естество и е показал на вярващите два пътя: единият е пътят на мъченичеството, а другият - на изповедничеството. Който не може да върви по пътя на мъченичеството, нека върви по пътя на изповедничеството. Който от вас иска да върви с нашите духовни чеда Хроматий и Тивуртий, нека се присъедини към тях. А който иска, нека да остане в града: никакво разстояние не може да раздели съединените с Христовата благодат. И да не ви виждам с телесния си взор, вие винаги ще предстоите пред духовните ми очи.

Тивуртий възкликнал:

- Умолявам те, отче, позволи ми да не напускам града, защото желая, ако е възможно и хиляда пъти да бъда убит заради Бога, но да получа от Него вечен и неотемен живот!

Възрадван от неговата вяра и ревност към Бога, епископът

се просълзил и молел Господа всички оставащи да имат сили да се подвизават с добрия подвиг и да се сподобят с мъченическа слава. Със светейшия епископ останали Маркелин и Марк с баща си Транквилин, свети Севастиан, прекрасният на лице, но още по-прекрасен по душа юноша Тивуртий, протоскриниарият Никострат с брат си Касторий и жена си Зоя, Клавдий с брат си Викторин и сина си Симфориан, а останалите тръгнали на път с Хроматий и Поликарп.

Когато те заминали, светият епископ поставил Маркелин и Марк за дякони, баща им Транквилин посветил в презвитерски сан, а свети Севастиан поставил за защитник на църквата, понеже носел оръжие. Тъй като нямали тайно място, където да извършват божествените служби, живеели в палатите на един царски сановник на име Кастул. Те избрали неговия дом, защото Кастул и домашните му били тайни християни, а също и затова, че указът за поклонение на идолите, разпространен навред, съвсем не следял живеещите в царските палати, защото никой не можел и да си представи, че християнската вяра е проникнала и тук. Затова светиите можели да се крият и извършват Божествените служби при Кастул. Те прекарвали дните и нощите си в молитви, сълзи и пост, като претърпявали всичко и молели Бог да ги сподоби с мъченически венец. При тях тайно идвали мъже и жени, за да получат изцеление, защото по молитвите им на болните се давало здраве, на незрящите се връщало зрението, от хората се прогонвали нечистите духове и мнозина заради това тайно приемали от светиите християнската вяра.

Веднъж свети Тивуртий вървял по пътя и видял, че един човек паднал от покрива на дома си и се пребил. Родителите и домашните му плачели за него, а той го изцелил с молитвата си. Човекът веднага станал и заедно с целия си дом повярвал в Христа и приел кръщение.

Но дошло времето за страдания на светиите и първа започнала страдалческия подвиг блажената Зоя, жената на Никострат. Тя била взета от нечестивите, докато се молела на гроба на свети апостол Петър, и била доведена на съд, където я принуждавали да принесе жертва на езическия бог Арей. Тя не се подчинила и била хвърлена в мрачна тъмница, където шест дни я измъчвали с глад. После Зоя била изведена от тъмницата и умряла, повесена за косите си над смраден дим от гниещи нечистотии, а тялото ѝ било хвърлено в река Тибър.

Светата се явила във видение на свети Севастиан и го известила за кончината си. А той разказал за това на Транквилин, който възкликнал:

- Жените пред нас вървят към венеца! Защо чакаме?

И отишъл на същото място, при гроба на апостола. Там нечестивите го убили с камъни и го хвърлили в Тибър. А Никострат, Касторий, Клавдий, Викторин и Симфориан били хванати, докато ходели по брега на реката и търсели телата на светиите. Довели ги при епарха на града Фавиан. Десет дни с ласкателства, заплахи и мъчения той се опитвал да ги склони да принесат жертва на идолите, но не успял и заповядал да вържат на шиите им тежки камъни и да ги удавят в морето. Светият юноша Тивуртий бил предаден на езичниците от един лъжехристиянин, вълк в овча кожа, на име Торкват. На съда той веднага разкрил, че само привидно е християнин, а в душата си е изпълнен с нечестие, и свидетелствал, че Тивуртий нарича римските богове бесове. А светият се проявил на съда като истински и мъжествен изповедник на Христовото име. Съдията му казал:

- Не посрамвай славния си род. Ти, синът на толкова славен баща, си избрал тежкия и жалък живот на християнин, който води до безчестие и мъки, смърт и безславие.

Светият отговорил:

- Премъдри мъжо и римски съдия! Казваш, че безчестя рода си с това, че не искам да почитам и признавам като богове сладострастната Венера, кръвосмесителя Дий, лъжливия Ермес, изяждащия децата си Кронос. Аз увеличавам честта на рода си с това, че почитам Единия истински царуващ на небесата Бог, на Него се покланям и Негов раб се наричам. Ти ме заплашваш с мъчения? Нима ние, християните, се страхуваме да пострадаме заради нашия Бог? С меч ли ме плашиш? Но ако се освободим от плътската тъмница, ще получим небесната свобода. С огън ли? Угасили сме в тялото си по-големия пламък на похотта, а от този огън няма да се уплашим. С изгнание ли? Но нашият Бог е навсякъде и където ние сме с Бога, там е мястото ни.

Тогава Фавиан заповядал да донесат горещи въглени, за да поставят светеца бос върху тях, и казал:

- Или възложи тези въглени като тамян пред боговете, или стъпи върху тях с боси нозе.

Като се осенил с кръстно знамение, свети Тивуртий застанал бос върху въглените и ходел по тях, като по меки благоуханни цветя.

- Остави неверието си - казал той на съдията - и се убеди, че е истинен моят Бог, Който повелява на стихиите и на цялото мироздание. Ако можеш, в името на твоя Дий сложи ръката си в кипяща вода и виж дали ще остане невредима. А аз в името на моя Господ Иисус Христос ходя по огъня като по росни цветя: виждаш ли как всяко създание се покорява на нашия Създател.

Съдията казал:

- Всеки знае, че вашият Христос ви е научил на вълшебства!

- Млъкни, окаяни - възкликнал светецът, - и не се осмелявай с отровните си уста да произнасяш това велико и страшно име! Не оскърбявай слуха ми с хула против моя Бог!

Фавиан се разгневил и го осъдил на смърт. Тивуртий бил отведен на Лавкианския път извън града и там, докато се молел на Бога, бил посечен с меч. Един християнин го погребал на мястото на кончината му, а хората, които идвали на гроба му, по неговите молитви получавали благодат от Господа.

После мнимият християнин Торкват известил нечестивите за Кастул, Маркелин и Марк. Свети Кастул бил разпитван три пъти, после повесен и мъчен, а накрая бил хвърлен в яма, където починал, заровен жив в земята. Маркелин и Марк Фавиан поставил на един пън, приковал нозете им с гвоздеи и казал:

- Ще стоите така, докато не се поклоните на боговете.

А те, приковани заедно на дървото, пеели.

- “Колко хубаво и колко приятно е братя да живеят наедно!”

Те се молели на Бога цял ден и цяла нощ, а на сутринта били прободени с копия и така завършили мъченическия си подвиг.

След страданията и кончината на светиите бил хванат и поставен под стража и свети Севастиан. Епархът доложил за него на Диоклетиан. Императорът го призовал и попитал:

- Смятах те за пръв в двора ми, а ти се опълчи против мене, стана враг на мене и на моите богове и досега таеше злобата си.

Свети Севастиан отговорил:

- Винаги съм молел Христа за твоето здраве и съм искал мир

за цялото Римско царство. Покланям се на Небесния Цар, защото виждам, че не подобава да почитаме камък и да търсим от него помощ: ясно е, че това е измислица на безумци.

Разгневеният Диоклетиан заповядал да го изведат далеч от града, да го вържат гол за някое дърво и да го пронижат с копия. Воините изпълнили заповяданото и от всички страни стреляли по него, така че пронизали цялото му тяло. Като решили, че мъченикът вече е мъртъв, те си отишли, а него оставили вързан за дървото, със стрели в тялото. Жената на свети мъченик Кастул на име Ирина дошла през нощта, за да вземе и погребе тялото на свети Севастиан, но го намерила жив и го донесла в дома си. След няколко дни мъченикът се излекувал от раните и се изправил напълно здрав. Християните, които тайно го посетили, го уговаряли да напусне Рим, както направили мнозина вярващи, за да не попаднат в ръцете на езичниците. А той се помолил на Бога, отишъл и застанал на стъпалата на Хелиогабал. Като видял царете да минават наблизо, казал:

- Жреците на вашите богове ви смущават със своите нечестиви вълшебства, лъжат ви, че християните са врагове на Римската държава. Знайте, царе, че християните правят много полезни неща за вас, защото не престават да се молят за вашето царуване и за здравето на цялата римска войска. С техните молитви преуспява целият град.

Докато говорел така, Диоклетиан го погледнал и възкликнал:

- Не си ли ти Севастиан, когото неотдавна заповядах да убият?

Светият отвърнал:

- Моят Господ Иисус Христос благоволи да ме възкреси, за да

дойда и пред всички да стана свидетел на вашата неправда и да ви изоблича в това, че несправедливо повдигате гонения против християните.

Диоклетиан заповядал да го отведат на хиподрума. Там страдалецът високо прославял Христа и изобличавал идолите и римските заблуждения, за което бил убит с тояги. С радостен възглас той преминал при Подвигоположника Христа, за да приеме венеца на победата за подвига си. Светото му тяло нечестивите хвърлили през нощта в дълбока яма с нечистотии, за да не бъде намерено и взето от християните. Но светецът се явил във видение на благочестивата Лукина и казал:

- Иди до отходната яма близо до цирка и там ще намериш тялото ми да виси на една греда. Вземи го, отнеси го в катакомбите и го погреби при входа на пещерата, до апостолския път.

Блажената жена веднага взела робите си и в полунощ отишла на мястото. Тя благоговейно взела тялото на мъченика и с почести го погребала на посоченото място, възнасяйки хвала на Христа, нашия Бог, на Когото слава во веки. Амин.

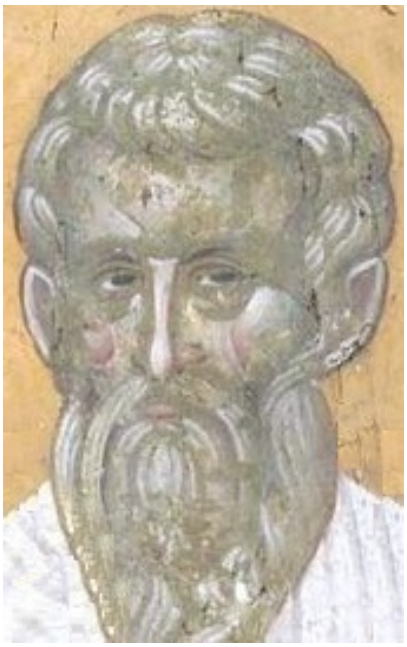
Тропарь мучеников

глас 4

Мученицы Твои, Господи,/ во страданиих своих венцы прияша нетленныя от Тебе, Бога нашего,/ имуще бо крепость Твою,/ мучителей низложиша,/ сокрушиша и демонов немощныя дерзости. / Тех молитвами// спаси души наша.

В памет на свети Модест, архиепископ Иерусалимски

(† 633-634 гг.)

Свети Модест бил роден в град Севастия от благочестиви и богобоязнени родители. От младини сърцето му го влечело към Господа и той се отрекъл от света и заживял строг монашески живот. Впоследствие бил настоятел на Теодосиевата обител в Палестина. По това време персийският цар Хозрой предприел опустошително нашествие против Сирия и Палестина. С персите се съюзили и четиридесет хиляди иудеи с цел да изтребят всички християни в Палестина. Жестокостта на враговете на Христовото име с цялата си сила се стоварила върху Иерусалим, загинали хиляди монаси и клирици, всички храмове били опустошени и изгорени, в това число и храмът на светия гроб Господен, а патриарх Захария заедно с много хора и светия Господен Кръст бил взет в плен. Иудеите откупили от завоевателите няколко хиляди християни и ги предали на смърт. Броят на убитите бил около 90000 души. В това смутно време свети Модест избягнал гибелта и след края на нашествието, поради отсъствието на патриарха, на него било поверено управлението на Палестинската църква и той бил поставен за пазител на патриаршеската катедра. Най-напред светият събрал останките на избитите монаси от обителта на свети Сава Освещени и с почести ги положил в гробница. После ревностно се заел с възстановяването на поруганите свети места. Без да се бои от злобата на иудеите, нито от своеволието на персийските власти, светият възстановил храма на светия Гроб Господен и Голготския и Витлеемския храм, за което много му помогнал свети Иоан Милостиви,

патриарх Александрийски. Блаженият патриарх Захария, който пребивавал в персийски плен, утешавал свети Модест и паството с писмени послания и увещания да бъдат твърди във вярата. След четиринадесет години патриархът заедно с Господния Кръст бил освободен. След кончината му на патриаршеската катедра бил поставен свети Модест. Той управлявал добре повереното му паство и извършил много дивни чудеса и изцеления. Достигнал дълбоки старини, на деветдесет и седем годишна възраст светият предал в мир духа си на Господа и се преселил във вечните небесни обители.

Тропарь святителю Модесту, патриарху Иерусалимскому

глас 4

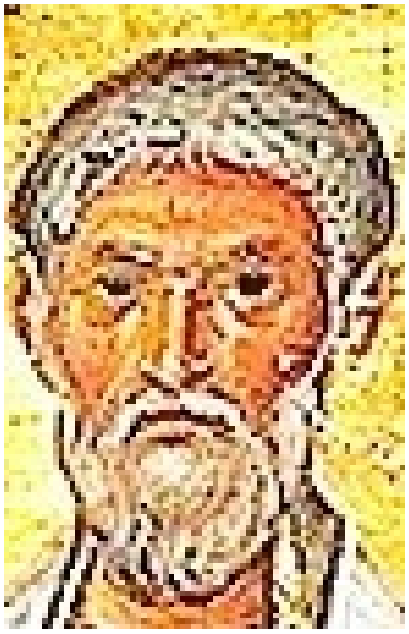
Преподо́бно пожи́в, богому́дре Моде́сте,/ и свяще́нительскою оде́ждою украше́н,/ па́стырю Иерусали́ма блаже́ннейший,/ в весе́лии ны́не Христу́ предстои́ши/ и концы́ озаря́еши чудесы́,/ помо́щник у́бо бу́ди тя призыва́ющим,// моля́ся, о́тче, о всех нас.

Кондак святителю Модесту, патриарху Иерусалимскому

глас 3

Све́тлых по́двигов твои́х тве́рдость/ и сострада́ния ко всем бога́тство ви́дя,/ Всеблаги́й Подвигополо́жник Бог/ бога́тых дарова́ний Свои́х сподо́би тя, Моде́сте,/ сла́вный иера́рше и чудотво́рче. / Тем, моля́щеся тебе́, вопие́м:/ свобожда́й нас от лю́тых обстоя́ний// и неду́гом на́шим пода́ждь исцеле́ние.

В памет на свети Флор, епископ Амийски (VII в.)

Свети Флор, епископ Амийски. Фрагмент от миниатюра в стара ромейска минологията

Свети Флор живял при царуването на гръцките императори Иустин, Тиберий и Маврикий. Баща му също се наричал Флор, а майка му - Евфимия. Те му дали добро образование, по-късно той постъпил на царска придворна служба и бил удостоен със званието патриций, оженил се и имал деца. Когато жена му починала, а после от шарка починали и децата му, той скърбял много. Но като видял в тези обстоятелства Божия Промисъл, че трябва да се погрижи за спасението си, оставил придворната служба и се заселил в Анапъл . Той живял благочестиво и се удостоил да бъде поставен за епископ на град Аминс. Като добър пастир на Христовите овци, той се грижел за повереното му стадо, поучавал го в Православната вяра, наставлявал го да съблюдава Божията воля и да пази заповедите и така се представил на Господа.

В памет на преподобния Михаил Синкел

(† ок. 845 г.)

Преподобният Михаил бил роден в Иерусалим. Неговите родители били благочестиви хора и му дали добро образование. Той познавал в съвършенство древногръцката литература, изучил добре и християнските писатели богослови и от младини се посветил на монашеския живот. След смъртта на баща му, майка му и сестрите му приели пострижение в един манастир. Живеейки добре и богоугодно, строго спазвайки въздържанието, Михаил се удостоил с презвитерски сан. Поради скромността си и горещата си любов към богомислието той се оттеглил в едно уединено място, където го посещавали изповедниците Теодор и Теофан за съвместни богословски занимания. Но Иерусалимският патриарх пожелал да се възползва от дарованията му за църковни нужди, повикал го и го поставил в званието синкел. Поради това му било дадено поръчение от особена важност в онова време. Тогава в Рим се разгорели оживени прения по повод иконоборческата ерес. Споровете се водели не само частно, в домовете, но и публично, по улиците на града и се съпровождали от народни вълнения. Римският папа се обърнал с молба към Иерусалимския патриарх Тома за съдействие в изкореняването на ереста и в утвърждаването на православната вяра по съборното светоотеческо предание и му поставил няколко въпроса за това. По молба на папата патриархът пратил за умиротворяване на църквата и изобличаване на ереста синкела Михаил, неговите сътрудници Теодор и Теофан и неколцина други, за да молят царя иконоборец Лъв Арменец да се въздържа от гонения против православието. Но Лъв го подложил на мъчения и го пратил на заточение. Впоследствие той бил освободен, но при царуването на императора иконоборец Теофил, който напълно отхвърлил поклонението на светите икони и повдигнал жестоко гонение против Божията Църква, преподобният Михаил със сподвижниците си бил подложен на нови мъки. За

изповеданието на истината светите Теодор и Теофан били поругани: по заповед на нечестивия цар на лицата им с горещи железа били жигосани - начертани - ругателни слова. Била иззета намиращата се при тях преписка на Иерусалимския патриарх с римския папа, макар те да се опитвали да я скрият от гонителите на правата вяра. Но преподобните и преславни отци не се уплашили и не се поколебали в убежденията си. Твърди като диамант, те се възпротивили на иконоборeца и мъжествено защитавали православното учение. Те много пъти беседвали за православната вяра и изобличавали царя иконоборец, заради което били осъдени на изгнание. Блаженият Михаил отначало бил затворен в тежки окови в дворцовата тъмница заедно със своя ученик и сподвижник Иов, а после и двамата били изпратени в Павеиадския манастир на заточение. През това време светият пролял много горчиви сълзи, страданията сломили здравето му, тялото му се прегърбило, но духът му останал непоколебимо твърд. Когато след смъртта на Теофил се възцарила съпругата му Теодора със сина си Михаил и иконопочитанието било утвърдено окончателно, а ревнителите на православното учение били върнати от заточение и възстановени на предишните си длъжности, Теодора предложила на изповедника на православната вяра Михаил да заеме Константинополската патриаршеска катедра вместо сваления патриарх иконоборец Иоан Граматик. Но светият не приел това и за патриарх бил поставен известният поборник за православието свети Методий. А на Михаил, който имал сан синкел, било възложено управлението на големия Константинополски съборен храм. Благочестиво и богоугодно доживял до 85-годишна възраст, той се успокоил след понесените тежки изпитания и с мир преминал при Господа.

buditeli.info © 2017